

Milan Vích

Ze zapadlých kronik

Kronika lovecké chaty EMMA (Emmahütte). Tetřeví tok 1912, str. 60, 61

9. / V. 12

V poledne jsem dorazil autem z Adršpachu do Maršova. V 5 hodin s hajným Sagasserem k nocovišti v Zefergraben. Při výstupu jeden kohout vyplašen. Čekání na tokaništi, bohužel nic není vidět. Počasí odpoledne krásné. Kolem 8 hodiny večer silný vítr. Proto vyhlídky do zítřka nepříznivé. Jde se s otcem Sagasserem do Černého lesa. Ubytování v Emmině chýši velkolepé. Vysoce ctěnému, laskavému loveckému pánu mnoho díky a Lovu zdar.

Konstantin Nadherny

Docela obyčejná, krátká informace v malé knížce sešitového formátu o pobytu jednoho loveckého hosta ve východních Krkonoších v květnu roku 1912. Zapsáno ovšem německy, ale zato důkladně, rozhodně a čitelně i s podpisem, tak jak majitel panství Dolní Adršpach asi psával. Z této krátké a svým způsobem zde na horách krkonošských ojedinělé informace právě o tomto rytíři a svobodném pánu z Borutic máme možnost dohledat a dotvořit kousek historie vztahující se jak k rodu Nádherných, právě přes tohoto člena rodu, coby loveckého hosta, dále přes toho uvedeného laskavého loveckého pána, jemuž byl vzdán dík za neobvyklý lovecký zážitek a tím v té době zajisté byl majitel panství Maršov a Vrchlabí Rudolf hrabě Černín-Morzin a nakonec i zmínka o té Emmině chýši, která už na tomto popisovaném místě nestojí od roku 1935.

Nebudeme se rozsáhle rozepisovat o informacích, které v dnešní době může dokonaleji poskytnout internet a pro zaníčené badatele další samostudium v muzeích, na zámcích a v archívech, a tak velmi krátce k samotným výše uvedeným rodům.

Jak je uvedeno v dostupných publikacích, zakladatel rodu Nádherných Jan byl od roku 1799 pražský měšťan. Zbohatl z podnikání v průmyslu a v letech 1799 až 1829 koupil statky Kamenici, Kolinec, Chotoviny, Svinaře, Dub, Adršpach, Jistebnici a jiné nemovitosti. „Pro vzorný pořádek, který všude na svých statcích zaváděl, jsa hospodářsky vzdělaným a důvtipným“ byl roku 1838 povýšen do šlechtického stavu. Jan zemřel v roce 1860 ve svých 94 letech věku. Jeho syn Ludvík byl povýšen roku 1865 do rytířského stavu s predikátem (přídomkem) „z Borutína“. Borotín u Tábora s romantickou hradní zříceninou koupil jeho otec v roce 1839. Následující člen rodu Jan byl povýšen v roce 1882 do stavu svobodných pánů. Pokud si ovšem chcete prohlédnout erb tohoto českého novoštitného rodu, musíte zajet do Chotovic na zámek, kde na jeho průčelí je umístěn. Náš výše uvedený lovecký host Konstantin (dalšími jmény křtěný Maria, Ludvík, Josef, Ottomar) Nadherny, rytíř z Borutína se narodil v roce 1877 v Jistebnici. V roce 1912 jako čtyřiatřicetiletý majitel panství Dolní Adršpach se vypravil na lov **vysoké zvěře** na panství Maršov.

Pokud jsem uvedl v předešlém odstavci vysokou zvěř, tak jenom proto, abych ctěné čtenářstvo poučil. Do zvěře vysoké na našem území patří pouze jelen evropský a tetřev hlušec. Lov této zvěře příslušel pouze panovníkovi – králi, knížeti, vévodovi a postupem času vždy jenom té nejvyšší vrchnosti na tom kterém panství ustanovené (pachtem, lénem) a později také odprodejem nebo darem. Není to tedy proto, že by se tato zvěř pohybovala na vysokých běžích nebo na vysokých stojácích, ale protože její lov nebyl určen pro kohokoliv. Jsem přesvědčen, že hajný Sagasser

byl určen pro kohokoliv. Jsem přesvědčen, že hajný Sagasser

za dlouhá léta své služby také dostal, možná jednou, za odměnu možnost odlovu jednoho kohouta, a nesmírně si toho velmi vážil. Ten, který mu to umožnil, se jmenoval Rudolf hrabě Černín-Morzin (*1855, †1927), mimo jiné manžel Emmy hraběnky Orsini-Rosenberg (*1858 Gratz, †1905), po které byla tato lovecká chata (chýše) pojmenována. Rudolf zdědil panství Maršov a Vrchlabí po své matce Aloisii hraběnce Morzinové, která se provdala za Heřmana hraběte Černína z Chudenic a panství Maršov koupila v roce 1881 za jeden milion 80 tisíc zlatých od Alfonse hraběte z a na Aichelburgu.

A nyní se dostáváme k tomu dnu na Sv. Řehoře Naziánského, patrona básníků a dobré úrody, kdy mladý pán Konstantin vyjel svým autem ze zámku v Dolním Adršpachu a zhruba po dvou hodinách dojel k zámku v dnešním Horním Maršově kolem poledne. Zde určitě poobědval se zámeckým pánem a jeho rodinou. Mezitím hrabě zatelefonoval na místní lesní úřad, případně přímo do lesní hájenky, aby se hajný Sagasser dostavil na dohodnuté místo k doprovodu loveckého hosta. V té době již měly všechny hájovny a lesovny na panství zaveden telefon. V 5 hodin odpoledne odjel lovecký host do Velké Úpy. Zde zanechal auto zřejmě u lesovny pod kostelem a dál už pěšky tak asi jednu hodinu z Javořího Mlýna po chodníku podél Javořího potoka tekoucího pod Malými Tippeltovými boudami a Thammovými boudami vzhůru k nocovišti v Zefergraben (nesčetné příkopy, strouhy a přítoky Javořího potoka).

Prošli kolem malé klausy (přehradu) postavené za účelem akumulace vody pro plavení dříví (stojí tam dodnes) a dostali se do místa, které dnes nazýváme Na Václaváku. Je to taková křižovatka cest v poklesu mezi Černou boudou a Kolínskou boudou. Nedaleko také stála Emmina chata a za ní byl ještě jeden podobný objekt, který sloužil jako seník a stáj pro jezdecké koně. Emma totiž velmi ráda jezdila na svém černém koni. Tahle chata zde byla postavena v roce 1893 a sloužila loveckým hostům, zejména při lovu tetřevů, ale i jelenů až do roku 1935, kdy byla komplet přestěhována k Hermannově cestě nad Velkými Tippeltovými boudami. Důvodem bylo jednak postavení nové větší lovecké chaty v roce 1935 s vybavením v zámeckém stylu na vrcholu Černé hory, a to náhradou za takovou menší chatku, která by dnes stála přímo vedle televizního vysílače a dále proto, že rozmáhající se turistický ruch zejména v souvislosti s výstavbou lanové dráhy v r. 1928 na Černou horu rušil klid v okolí lovecké chaty Emma.

Ale vraťme se k našemu loveckému hostu. Ten večer jenom slyšel někde zapadnout jednoho kohouta a nic víc. K tomu zaznamenanému silnému větru se sluší dodat staré myslivecké poučení, že „když loví vítr, tak neloví myslivec“ a má raději sedět doma. A tak druhého dne brzo ráno za tmy šli společně s hajným do Černého lesa. Tady si můžeme vybrat z několika variant. Buďto šli lovit do lesního oddělení Nad klausou (č. 55 Kleine Klaus), nebo na Mechovou louku (č. 58 Mooswiese) anebo také na Černou paseku (č. 54 Schwarzschatz). Ale o tom již žádné zprávy nemáme.

Zajisté to ale byl pro mladého pána pěkný lovecký zážitek, v těch tehdy nedotčených hvozdech, na které určitě rád vzpomínal. Zejména na to ráno, když téměř poslepu těsně v závěsu za hajným a přitom tiše a neslyšně našlapoval na uklizeném loveckém chodníku, aby ani stínem, ani šelestem, ani cinknutím obzorky nebo cvaknutím zbraně nezavádil o bystré smysly někde hřadujícího nebo zapadlého tetřevího kohouta.

Závěrem bych váženému obecenstvu vyradil na konec svého povídání takovou malou perličku, když si v této kronice postěžoval mladý Cari Schwarzenberg 24. září 1918, že v příštím roce budeme mít asi Československý stát? „Bože, zabraň tomu!“